

Ovo nije samo skandal. Ovo je lekcija o regulaciji.

piše Andrea Marinac

Nedavni verbalni ispad u gradskoj skupštini, u kojem je politička rasprava skliznula u osobnu i seksualiziranu uvredu, nije samo pitanje bontona niti trenutne ljutnje. Takvi trenuci otkrivaju nešto dublje: način na koji kao društvo reguliramo konflikt.

Konflikt sam po sebi nije problem. On je neizbježan u svakom odnosu – u obitelji, partnerstvu, timu ili političkom sustavu. Problem nastaje kada se konflikt više ne vodi kroz argument, nego kroz napad na identitet.

Kada netko u institucionalnom prostoru posegne za ponižavanjem, osobito seksualiziranim, to je znak visoke emocionalne aktivacije i niske samoregulacije. U terapijskom jeziku, govorimo o regresiji komunikacije. Osoba više ne brani stav, nego pokušava povratiti osjećaj kontrole kroz napad.

Zašto seksualizirane uvrede?

Seksualizirane uvrede nisu slučajne. One ciljaju temelj identiteta – muškost, ženstvenost, vrijednost, kompetenciju. Takav oblik diskreditacije aktivira duboko ukorijenjene kulturne obrasce u kojima je osobna vrijednost vezana uz rodnu ili seksualnu sposobnost. To je primitivni oblik moći: ako te mogu posramiti, mogu te smanjiti. No dugoročno, takav stil komunikacije ne jača poziciju govornika. On razotkriva njegovu nemoć da izdrži neslaganje bez destrukcije odnosa.

Što djeca iz ovoga uče?

Iz obiteljske perspektive, ovo pitanje je ključno.

Djeca ne uče samo iz onoga što im govorimo, nego iz onoga što promatraju. Ako javni prostor normalizira diskreditaciju, ponižavanje i dehumanizaciju, to postaje model konflikta.

Ako odrasli koji imaju moć i odgovornost pokazuju da je uvreda legitimna strategija u neslaganju, šalje se poruka da je snaga važnija od regulacije, a dominacija važnija od dijaloga. U terapiji radimo upravo suprotno. Učimo razlikovati osobu od ponašanja. Učimo izdržati frustraciju bez napada. Učimo da se moć ne gradi kroz ponižavanje drugoga, nego kroz kapacitet da ostanemo stabilni kad smo izazvani.

Institucije kao emocionalni model

Institucije nisu samo administrativni sustavi. One su emocionalni model društva. Način na koji se u njima vodi rasprava oblikuje kulturu. Kada se standard komunikacije snižava, posljedice nisu samo političke. One su relacijske. Kolektivna emocionalna zrelost društva mjeri se sposobnošću da vodimo konflikt bez dehumanizacije. To vrijedi za brak, za roditeljstvo i za parlament.

Konflikt je zdrav. Ponižavanje nije.

Zdravo društvo ne izbjegava sukob. Ali postavlja granice načinu na koji se sukob izražava. Kada napad zamijeni argument, gubi se prostor za stvarnu promjenu. Ostaje samo polarizacija. Možda je zato važnije pitanje od toga “tko je bio u pravu” ono dublje: kakvu komunikacijsku kulturu želimo normalizirati?

Jer način na koji govorimo jedni o drugima danas, oblikuje odnose u kojima će naša djeca živjeti sutra.

